

ANKARA ÜNİVERSİTESİ ONLINE EĞİTİM

SÜRECİ ANKET RAPORU

GİRİŞ

Bu anket¹, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi öğrencileri tarafından hazırlanmıştır. Anket, Siyasal Bilgiler Fakültesi bölümlerinin öğrenci Whatsapp gruplarının hepsine ve üniversitenin diğer bölümlerinden ulaşılabilen öğrenci Whatsapp gruplarına iletilmiştir.

Bu anketin yapılma sebebi ise, öğrencilerin yaşadıklarından bihaber olan üniversite yönetiminin aldığı kararların karşısına öğrencilerin taleplerini koyabilmektir.

Ankara Üniversitesi bu süreçte online eğitimin teknik işleyişini değerlendirecek bir anket oluşturmuştur. Fakat öğrencilerin bu süreçteki ihtiyaçlarına ve taleplerine yönelik soruları bu ankete ekleme gerekliliği görmemiştir. Geldiğimiz noktada öğrenciler, taleplerini yöneltecek muhatap bulamamaktadırlar. Bu anket, öğrencilerin pandemi sürecinde eğitime devam etmeye çalışırken yaşadıkları sorunları ve talepleri görünür kılmayı hedeflemektedir.

Toplamda 874 öğrencinin katılımı ile oylanan anketin verileri, bölüm ve sınıf dereceleri gözetilerek ayrıştırılmış, rapor yazımında tüm değişkenler göz önünde bulundurulmuştur.

Katılımcılardan 319 kişi Siyasal Bilgiler Fakültesi öğrencisi; geriye kalan 555 kişi ise Ankara Üniversitesinin diğer fakültelerinin öğrencileridir. Anket verilerinin incelenmesi iki düzeyde gerçekleştirilecektir. Bunlardan biri Ankara Üniversitesi düzeyinde diğeri ise Siyasal Bilgiler Fakültesi düzeyinde olacaktır. Bu kapsamda Ankara Üniversitesi düzeyinde öğrencilerin mevcut durumu değerlendirilecek; Siyasal Bilgiler Fakültesi düzeyinde ise deneyimlemiş olduğumuz online eğitim ve vize süreci pratiğinden yola çıkılarak daha net ve ayrıntılı taleplerde bulunulacaktır.

¹https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpOLSeuyYG-q3YRmzTq09qeX4r7v3rWOM2qihkEaDw_LJn46TS2Z_Q/viewform

ANKET SORULARI VE YANITLAR

1.1 Ailenizde veya çevrenizde Corona virüse yakalanan kimse var mı?

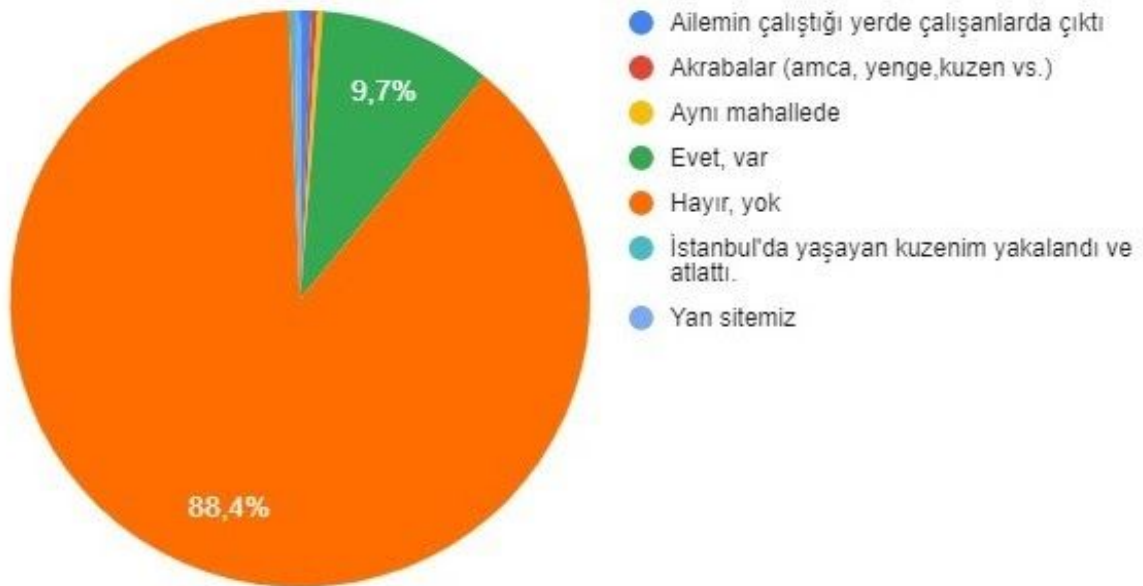
Ailenizde veya yakın çevrenizde koronavirüse yakalanan kimse var mı?

874 yanıt

Şekil 1: Ankara üniversitesi genelinde 1. soruya verilen yanıtlar.

Ailenizde veya yakın çevrenizde koronavirüse yakalanan kimse var mı?

Şekil 2: Siyasal Bilgiler Fakültesi özelinde 1. soruya verilen yanıtlar

1.2.Salgın sebebiyle ailenizde işini kaybeden kimse oldu mu?

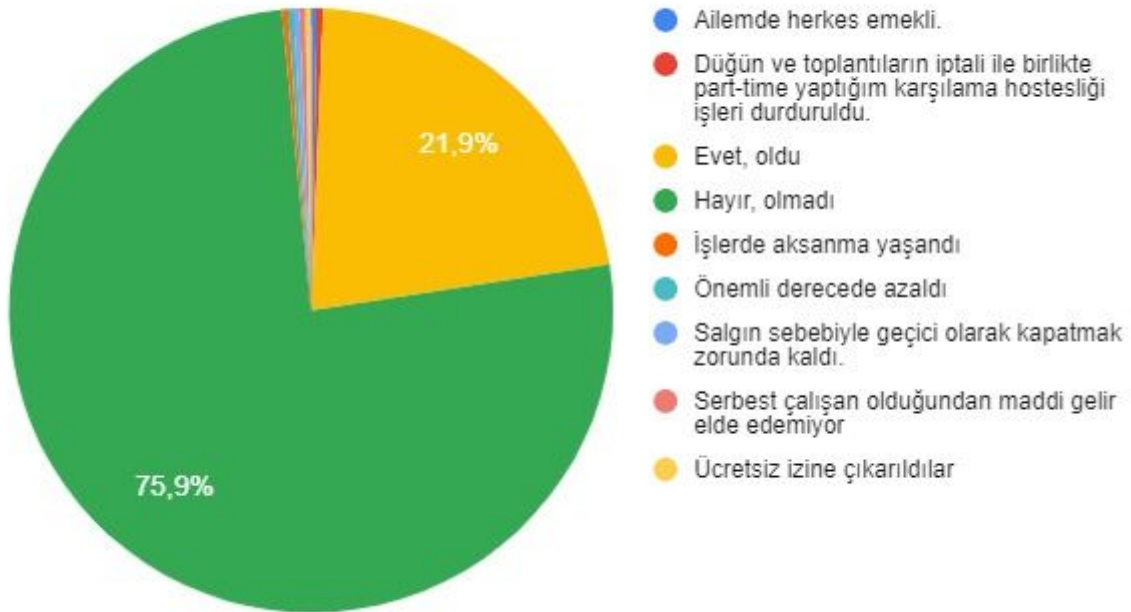
Salgın sebebiyle ailenizde işini kaybeden kimse oldu mu?

874 yanıt

Şekil 3: Ankara Üniversitesi genelinde 2. soruya verilen yanıtlar

Salgın sebebiyle ailenizde işini kaybeden kimse oldu mu?

Şekil 4: Siyasal Bilgiler Fakültesi Özelinde 2. soruya verilen yanıtlar

1.3. Ekonomik zorluklar yaşam koşullarınızı etkiliyor mu?

Ekonomik zorluklar yaşam koşullarınızı etkiliyor mu?

874 yanıt

Şekil 5: Ankara üniversitesi genelinde 3. soruya verilen yanıtlar

Ekonomik zorluklar yaşam koşullarınızı etkiliyor mu?

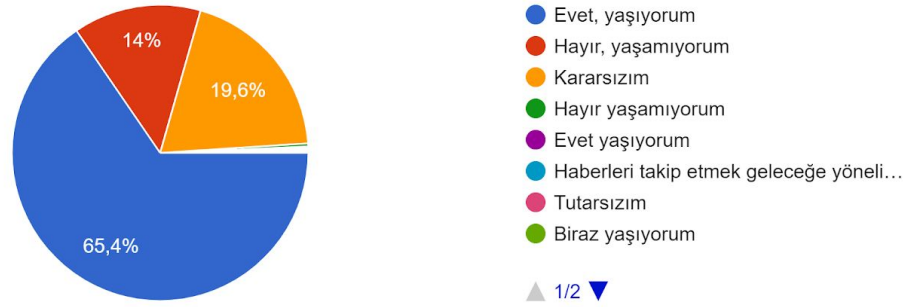

Şekil 6: Siyasal Bilgiler Fakültesi özelinde 3. soruya verilen yanıtlar

1.4. Kaygı bozukluğu yaşıyor musunuz?

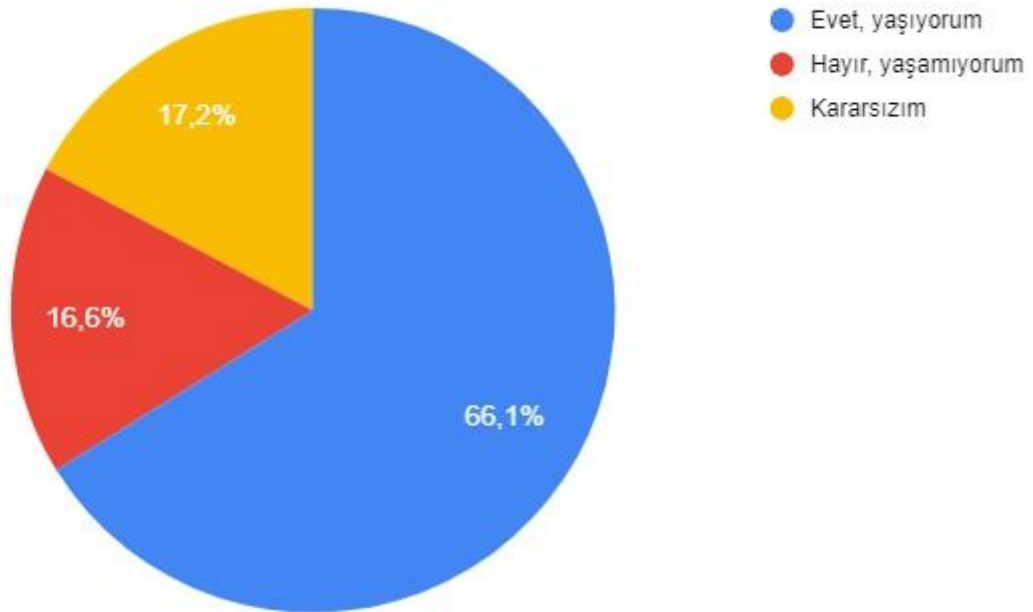
Kaygı bozukluğu sorunu yaşıyor musunuz?

874 yanıt

Şekil 7: Ankara Üniversitesi genelinde 4. soruya verilen yanıtlar

Kaygı bozukluğu sorunu yaşıyor musunuz?

Şekil 8: Siyasal Bilgiler Fakültesi özelinde 4. soruya verilen yanıtlar

1.5.Salgın süreci derslerinize odaklanmanızı zorlaştırıyor mu?

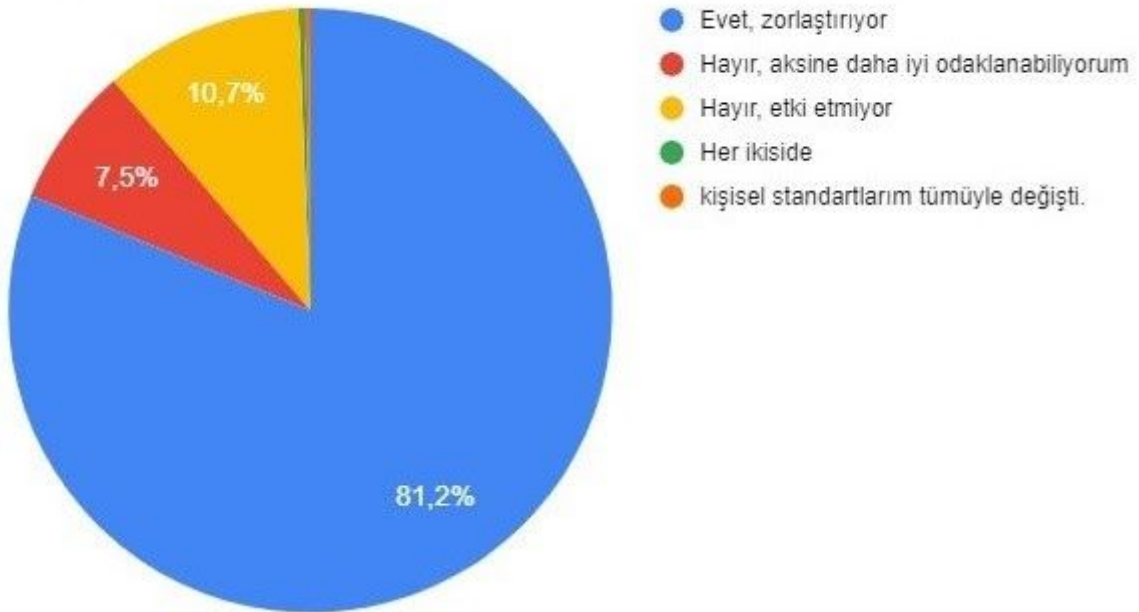
Salgın süreci derslerinize odaklanmanızı zorlaştırıyor mu?

874 yanıt

Şekil 9: Ankara Üniversitesi genelinde 5. soruya verilen yanıtlar

Salgın süreci derslerinize odaklanmanızı zorlaştırıyor mu?

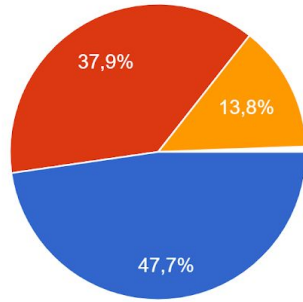

Şekil 10: Siyasal Bilgiler Fakültesi özelinde 5. soruya verilen yanıtlar

1.6.Kendinize ait bilgisayarınız var mı?

Kendinize ait bir bilgisayarınız var mı?

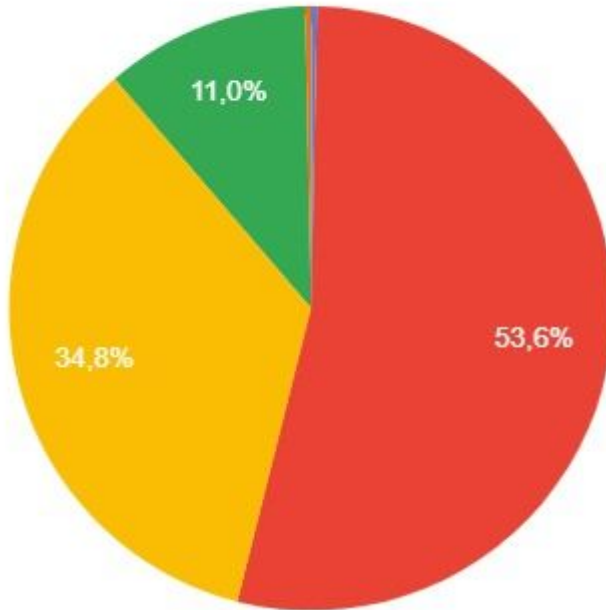
874 yanıt

- Evet, var
- Hayır, ailemle ortak kullandığımız bir bilgisayarımız var
- Hayır, kullanabileceğim bir bilgisayar yok
- Arkadaşımın bilgisayarını ortak kullanıyoruz
- Akrabalarımdan alıyorum.
- sandalda yaşıyoruz, okyanus kıyısı. bi...
- Ailemle ortak kullandığım bilgisayarımı...
- Kendime ait bilgisayarım var fakat Mar...

Şekil 11: Ankara Üniversitesi genelinde 6. soruya verilen yanıtlar

Kendinize ait bir bilgisayarınız var mı?

- Arkadaşımın bilgisayarını ortak kullanıyoruz
- Evet, var
- Hayır, ailemle ortak kullandığımız bir bilgisayarımız var
- Hayır, kullanabileceğim bir bilgisayar yok
- Kendime ait bilgisayarım var fakat Mart ayında bozulduğu için kullanabileceğim bir bilgisayar yok.

Şekil 12: Siyasal Bilgiler Fakültesi özelinde 6. soruya verilen yanıtlar

1.7. Evinizde internet bağlantısı var mı?

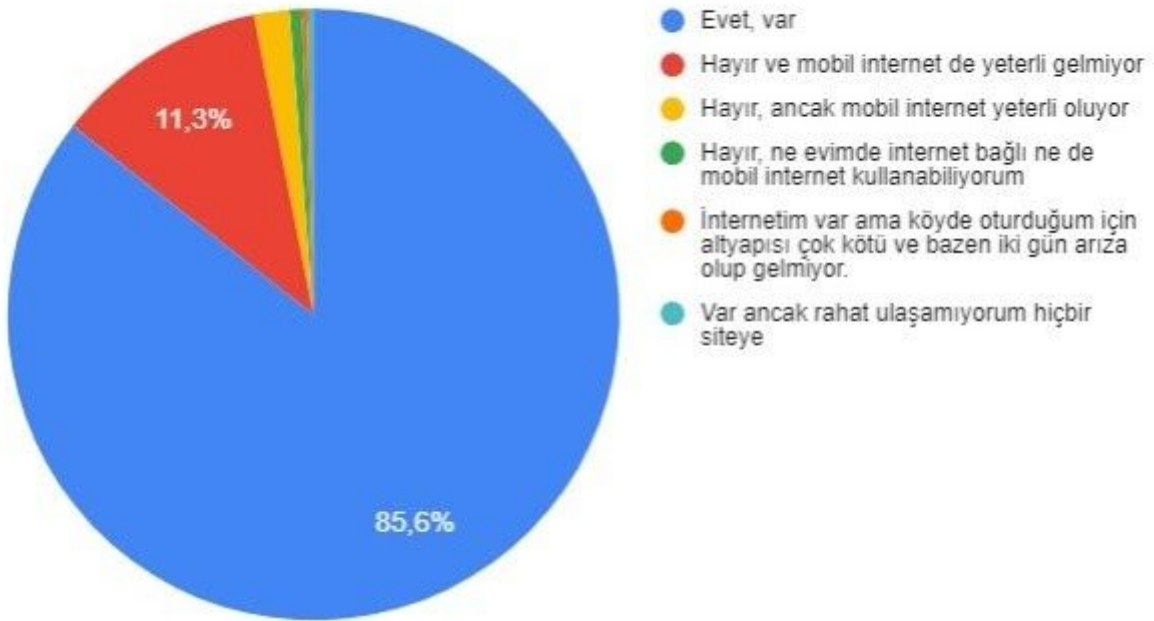
Evinizde internet bağlantısı var mı?

874 yanıt

Şekil 13: Ankara Üniversitesi genelinde 7. soruya verilen yanıtlar

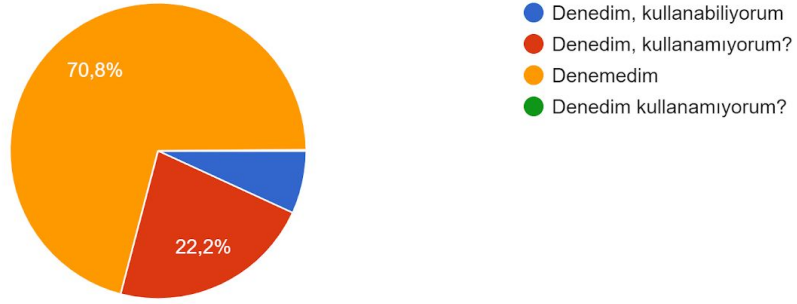
Evinizde internet bağlantısı var mı?

Şekil 14: Siyasal Bilgiler Fakültesi özelinde 7. soruya verilen yanıtlar

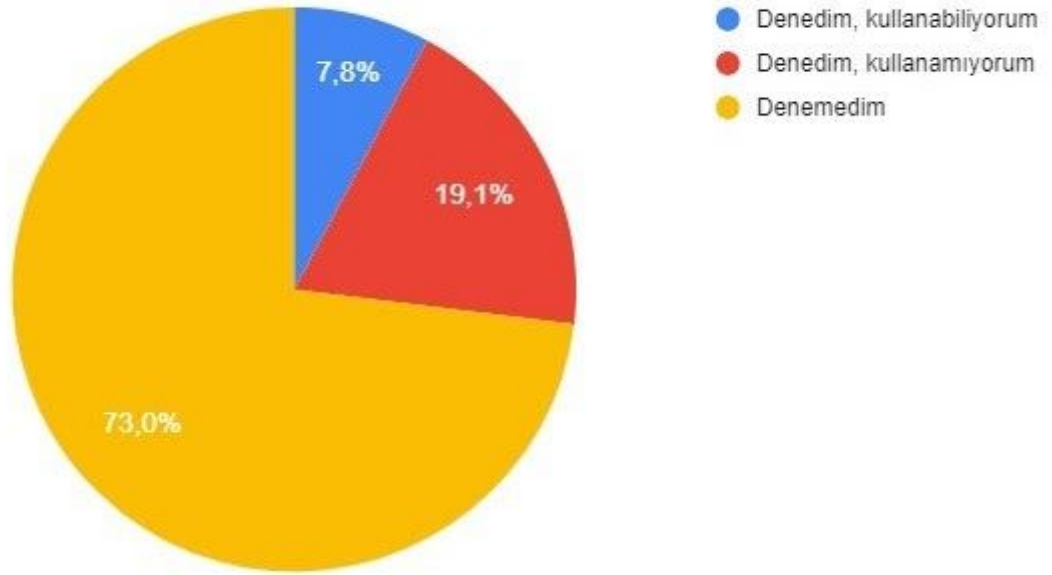
1.8. YÖK tarafından öğrenciler için tanımlanan 6 GB interneti kullanabiliyor musunuz?

YÖK tarafından öğrenciler için tanımlanan 6 GB interneti kullanabiliyor musunuz?
874 yanıt

Şekil 15: Ankara Üniversitesi genelinde 8. soruya verilen yanıtlar

YÖK tarafından öğrenciler için tanımlanan 6 GB interneti kullanabiliyor musunuz?

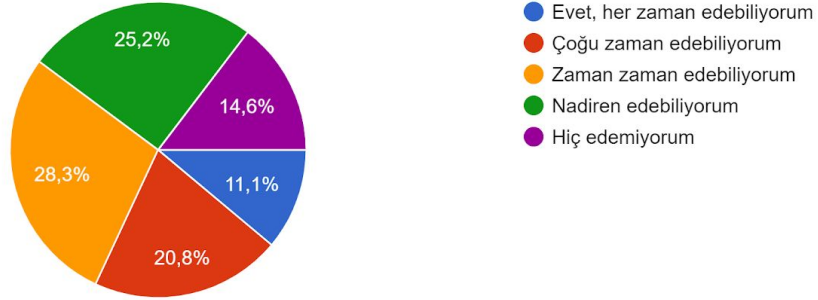

Şekil 16: Siyasal Bilgiler Fakültesi özelinde 8. soruya verilen yanıtlar

1.9. Online dersleri takip edebiliyor musunuz?

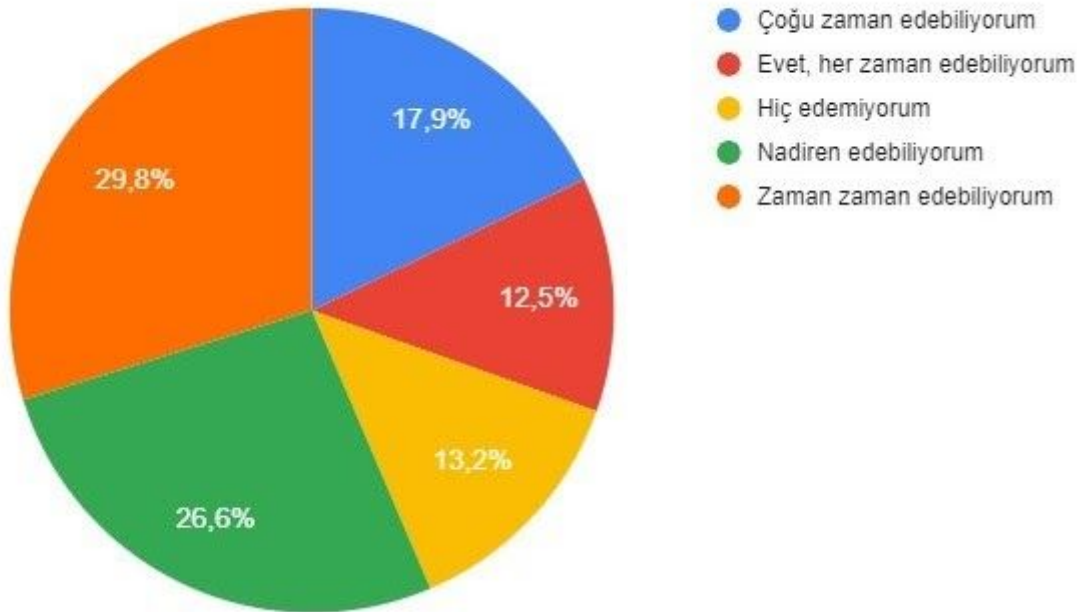
Online dersleri takip edebiliyor musunuz?

874 yanıt

Şekil 17: Ankara Üniversitesi genelinde 9. soruya verilen yanıtlar

Online dersleri takip edebiliyor musunuz?

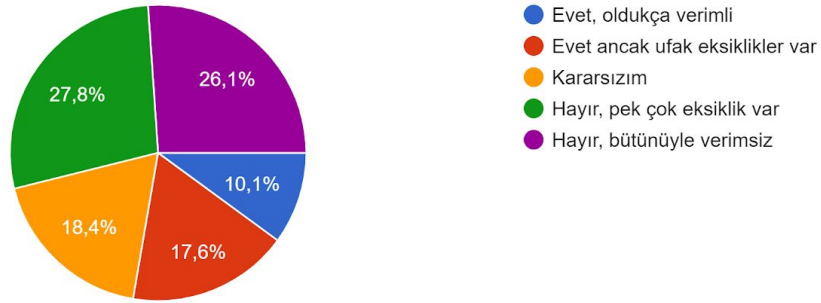

Şekil 18: Siyasal Bilgiler Fakültesi özelinde 9. soruya verilen yanıtlar

1.10.Uzaktan eğitim sürecini verimli buluyor musunuz?

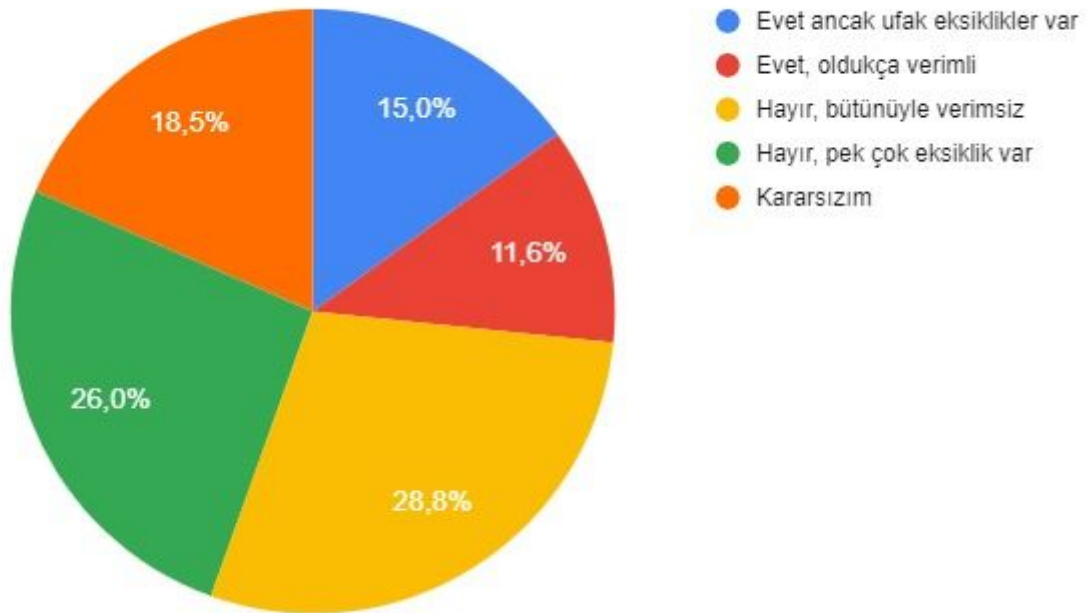
Uzaktan eğitim sürecini verimli buluyor musunuz?

874 yanıt

Şekil 19: Ankara Üniversitesi genelinde 10. soruya verilen yanıtlar

Uzaktan eğitim sürecini verimli buluyor musunuz?

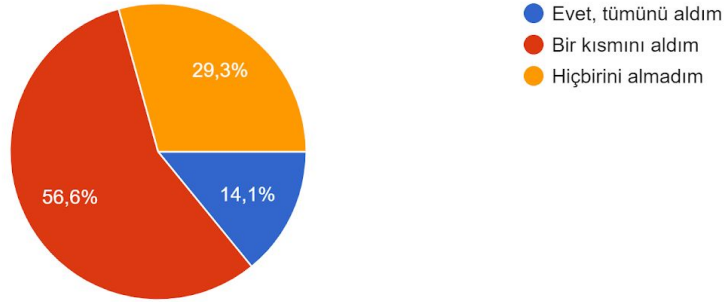

Şekil 20: Siyasal Bilgiler Fakültesi özelinde 10. soruya verilen yanıtlar

1.11.Ankara'dan ayrıldıysanız, ayrılırken ders materyallerini yanınıza aldınız mı? (Bu soruyu boş bırakabilirsiniz)

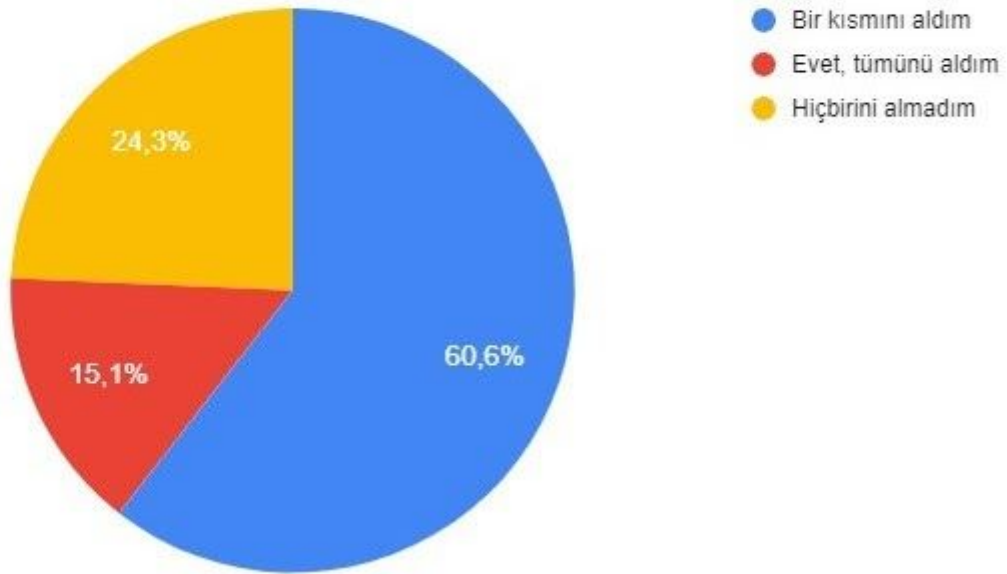
Ankara'dan ayrıldıysanız, ayrılırken ders materyallerini yanınıza aldınız mı? (Bu soruyu boş bırakabilirsiniz)

652 yanıt

Şekil 21: Ankara Üniversitesi genelinde 11. soruya verilen yanıtlar

Ankara'dan ayrıldıysanız, ayrılırken ders materyallerini yanınıza aldınız mı?

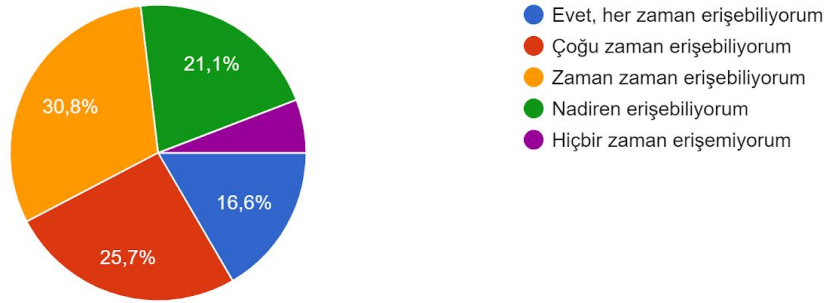

Şekil 22: Siyasal Bilgiler Fakültesi özelinde 11. soruya verilen yanıtlar

1.12.Ders materyallerine erişebiliyor musunuz?

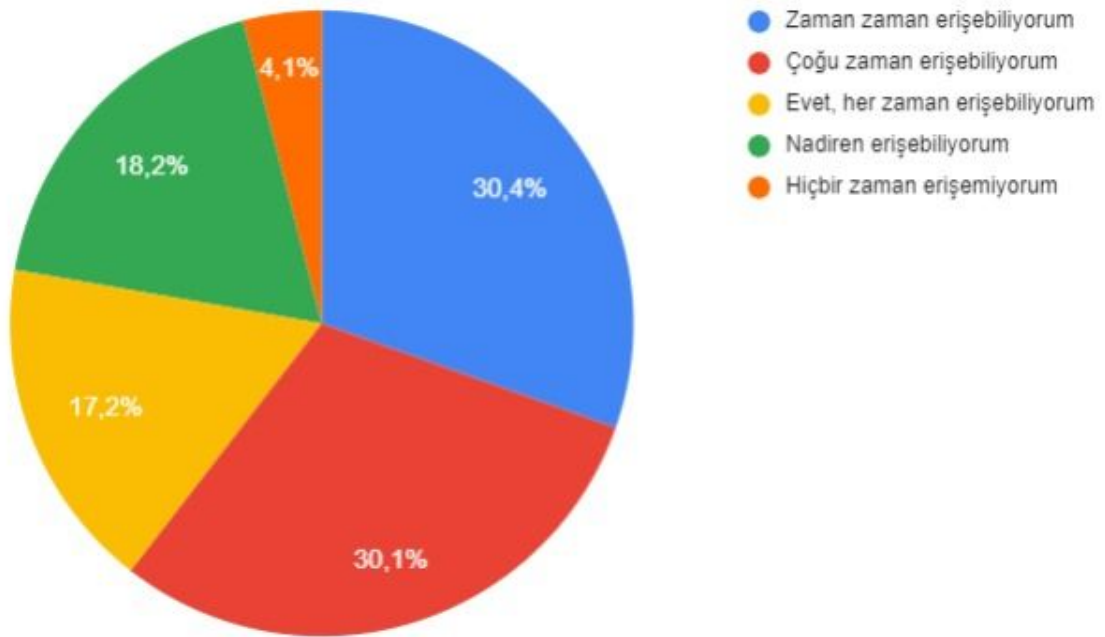
Ders materyallerine erişebiliyor musunuz?

874 yanıt

Şekil 23: Ankara Üniversitesi genelinde 12. soruya verilen yanıtlar

Ders materyallerine erişebiliyor musunuz?

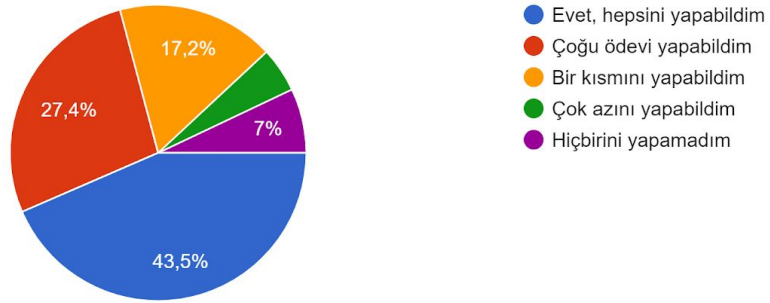

Şekil 24: Siyasal Bilgiler Fakültesi özelinde 12. soruya verilen yanıtlar

1.13.Vize ödevlerinizi yapabildiniz mi?

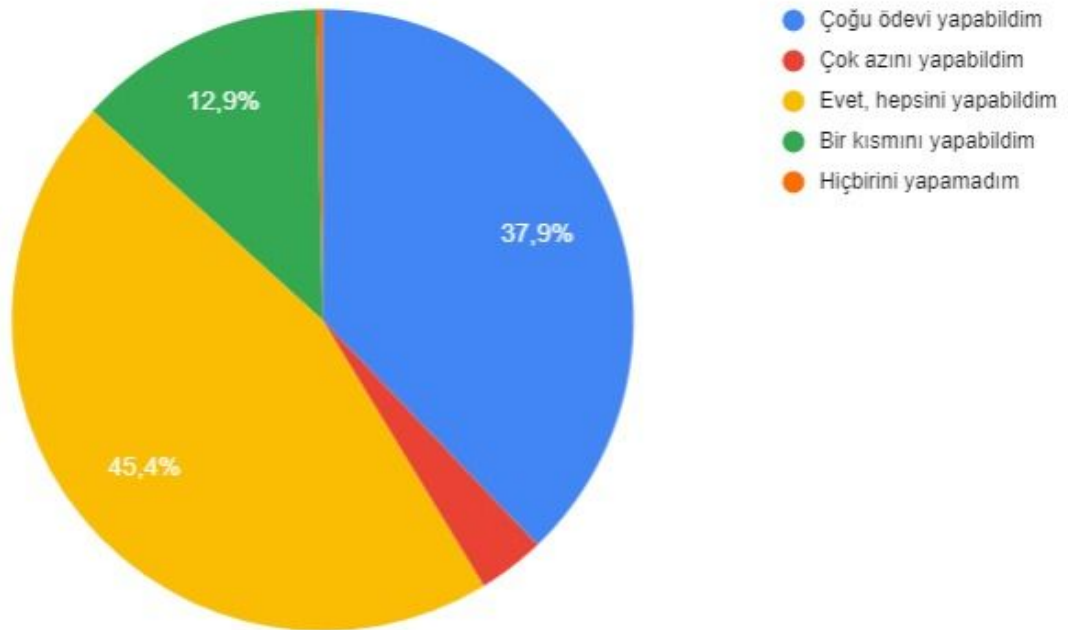
Vize ödevlerinizi yapabildiniz mi?

837 yanıt

Şekil 25: Ankara Üniversitesi genelinde 13. soruya verilen yanıtlar

Vize ödevlerinizi yapabildiniz mi?

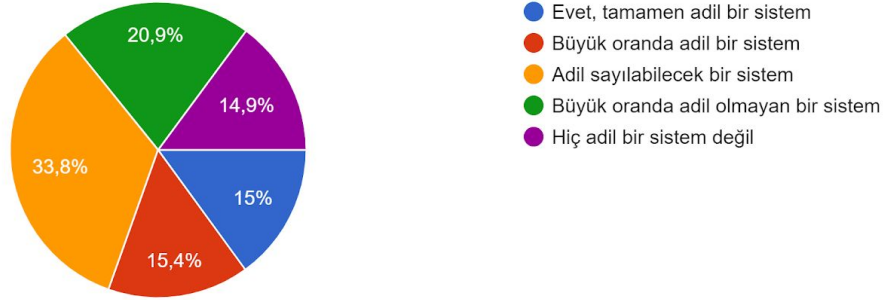

Şekil 26: Siyasal Bilgiler Fakültesi özelinded 13. soruya verilen yanıtlar

1.14.Ödev sisteminin adil olduğunu düşünüyor musunuz?

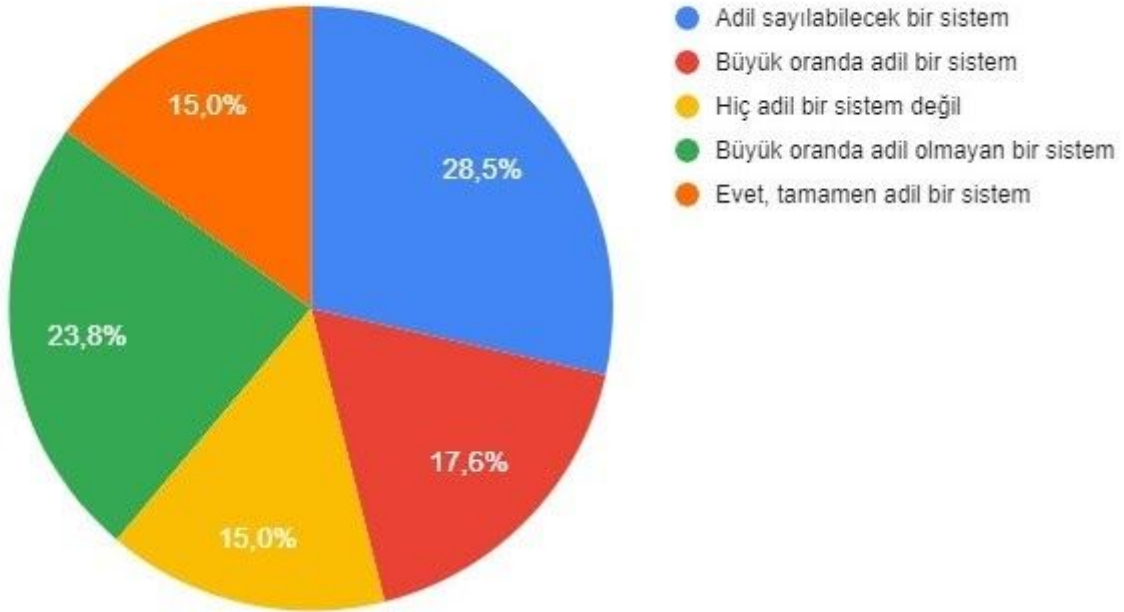
Ödev sisteminin adil olduğunu düşünüyor musunuz?

874 yanıt

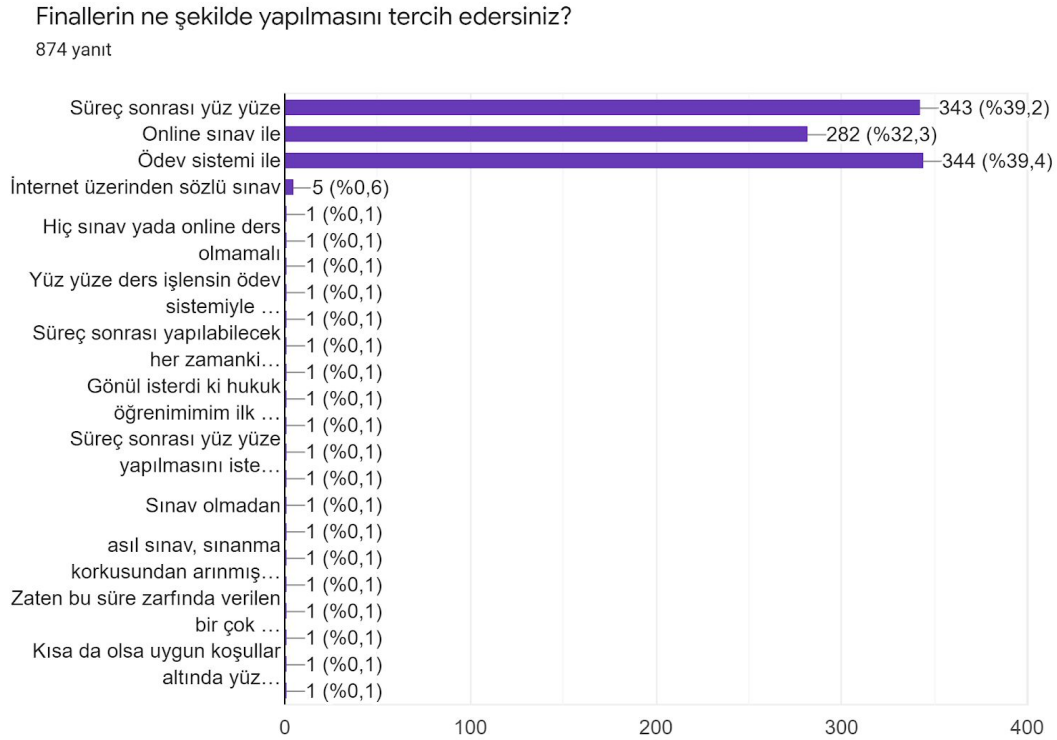
Şekil 27: Ankara Üniversitesi genelinde 14. soruya verilen yanıtlar

Ödev sisteminin adil olduğunu düşünüyor musunuz?

Şekil 28: Siyasal Bilgiler Fakültesi özelinde 14. soruya verilen yanıtlar

1.15.Finallerin ne şekilde yapılmasını tercih edersiniz?

Şekil 29: Ankara Üniversitesi genelinde 15. soruya verilen yanıtlar

Şekil 30: Siyasal Bilgiler Fakültesi özelinde 15. soruya verilen yanıtlar

SONUÇ VE TALEPLER

Yukarıdaki verilerde yer almayan açık uçlu son soruya verilmiş yanıtlar, yukarıdaki verilerle birlikte incelendiğinde öğrencilerde belirgin olarak hakim olan iki eğilim görülmektedir. Bunlardan biri online eğitimin fazlasıyla verimsiz ve yine fazlasıyla eşitsizliğe sebep olmasından kaynaklı süreç sonrası yüz yüze eğitim ve sınavların devam etmesini isteyenler, bir diğer eğilim ise salgın hastalıktan kaynaklı okullarda ve yurtlarda bulunmanın riskini göze alamayarak online eğitimin sürmesini talep edenlerdir. Fakat ikinci eğilimde bulunan öğrenciler de yine online eğitimin iyileştirilerek devam etmesini talep etmektedirler. Peki online eğitimin iyileştirilmesi talebine yol açan sorunlar nelerdir?

Öğrencilerin en önemli sorunlarına değinilecek olursa bunların başında internete ve ders materyallerine erişim sorunu gelmektedir. Öte yandan bu ikisine sahip olsalar dahi kişisel bilgisayar olmayan çok sayıda öğrenci bulunmaktadır. Hatta son soruda ödev yapabilmek için bilgisayara sahip olmadığı için komşusuna gittiğini söyleyen, sokağa çıkma yasağına denk gelen 2 gün süreli ödevinde akrabasına gidemediği için ödevini yapamadığını belirten, benzer sorunlarını yazan onlarca öğrenci göz önüne alınırsa kişisel bilgisayara sahip olmanın bile bir ayrıcalık olduğu anlaşılmaktadır. Öğrencilerin yaklaşık %15'inin evinde ortak kullanılan bir bilgisayar dahi olmaması çok ciddi bir sorun oluşturmaktadır.

İnternete ve ders materyallerine ulaşım sorununa geri dönecek olursa, öğrenciler bu sorunlarından kaynaklı dersleri takip edememekte ve ödevlerini de yapamamaktadırlar. Ankete katılan öğrencilerin %50'si dahi tüm ödevlerini yapamamışken söz konusu katılımcılar yine de final sınavları için ödev sistemini tercih etmektedirler. Bu durum akıllara online sınavın yaratacağı sorunların ve adaletsizliğin öğrencilerde kaygı oluşturduğu fikrini getirmektedir.

Öğrencilerin %65'e yakın kısmı pandemi sebebiyle kaygı bozukluğu yaşadıklarını ifade ederken, %84'ü online eğitime odaklanma konusunda sorun yaşadıklarını belirtmektedirler. Ancak yaşanan kaygı bozukluğu, online erişime ulaşma konusunda var olan somut engeller yanında ikincil bir sorun haline gelmektedir. Öte yandan, öğrencilerin %21'i ailelerinde gelir kaybı olduğunu, %62'si de ekonomik zorluk yaşadıklarını belirtmektedirler. Ekonomik zorluklar konusunda KYK kredisine/bursuna bel bağlamak zorunda kalan birçok öğrencinin olduğu göze çarparken, Mayıs ayı sonrasında aldıkları bursun biteceğini ve bu yüzden

kaygılandıklarını belirten öğrenciler de mevcuttur. Maalesef ki ekonomik gerçeklikler incelendiğinde, online eğitime ulaşma noktasında bahsedilen somut engellerin, dışarıdan bir destek olmaksızın aşılması mümkün görünmemektedir. Aynı zamanda Ankara Üniversitesi içinde çoğu fakültenin final sınavlarına dair yaşanan belirsizliği oldukça geç ortadan kaldırması, bu süreçte sosyal medyada ve öğrenci WhatsApp gruplarında yayılan söylentiler de öğrencilerin kaygı eşiklerini etkilemiş bulunmaktadır. Her ne kadar belirsizlik sonlanmış gibi görünse de, özellikle önümüzdeki dönemlerde bu dönemi telafi etme şansı bulunmayan son sınıf öğrencilerinin kaygılarının giderilemediği görülmektedir.

YÖK tarafından, online eğitim sürecini kolaylaştırmak adına öğrencilerin hatlarına tanımlanacağı söylenen 6 GB internet konusunda da ilgi çeken veriler bulunmaktadır. Öğrencilerin %22'si 6 GB interneti kullanmayı denediklerini, ancak kullanamadıklarını ifade ederken , öğrencilerin yaklaşık %70'inin kullanmayı denememiş olması aslında birçok şeyi açıklar niteliktedir. Öğrenciler bugüne kadar kendilerini istikrarlı bir biçimde mağdur eden YÖK'e güvenmemekte, internet sorunlarını kendi yöntemleri ile çözmeye çalışmaktadırlar. Üstelik online eğitim sistemine yüklenen videoların boyutları farklılaşmakta, kimi zaman çok yüksek boyutlu dosyalar haline gelebilmektedirler. YÖK tarafından “mütevazı fakat anlamlı” olarak tanımlanan 6 GB, uzaktan eğitim merkezlerinin çoğu için yetersiz kalmaktadır.

Uzaktan eğitim sürecinin verimliliğine dair yer alan soruya verilen cevaplar, durumun vahametini ortaya koymaktadır. Öğrencilerin yaklaşık %65'i uzaktan eğitimde birçok sorun görmekte, öğrencilerin yaklaşık %25'i ise tamamen verimsiz olduğunu düşünmektedir. Bu sorun, sadece online eğitim materyallerine erişim sıkıntısı ile açıklanabilir bir durum değildir. Birçok fakülteden birçok öğrenci, online eğitim sistemine yüklenen dosyaların niteliksizliğinden, kimi zaman derslerin bir kısmının kayıt altına alınmadığından şikayetçidir. Anket sonuçlarından da somut bir şekilde tahlil ettiğimiz üzere online eğitim öğrenciler arasındaki fırsat eşitsizliğini belirginleştirmektedir. Pandemi sebebiyle görünürleşen bu eşitsizlik, farklı konumlarda bulunan öğrenciler tarafından farklı taleplerde bulunulmasına yol açmaktadır. Ancak öğrencilerin ekserisi, süreç boyunca devam edecek olan online eğitimin iyileştirilmesi gerektiği konusunda hemfikirdir.

Bütün bu veriler doğrultusunda taleplerimiz şunlardır:

1. Üniversiteler fırsat eşitsizliği çukurunun açılıp, öğrencilerin içine atıldıkları kurumlar değil aksine farklı koşullardaki öğrencilerin bir araya gelerek eşitlendiği kurumlardır.

YÖK'ün öğrencilere okul dondurabilme hakkı tanınması inisiyatifin öğrencilere bırakılması amacı taşımamaktadır; aksine öğrencilerin online eğitime erişememelerinden kaynaklı yaşadıkları problemlerin sorumluluğunu üzerlerinden atmayı amaçladıkları ortadadır. YÖK, öğrenci düşmanı politikalarını sürdürmekte, pandemi koşullarında dahi öğrencileri daha da mağdur etmeyi başarmaktadır. Öğrenciyi karar alma sürecinin dışına iten ve eğitim hayatını dondurmaktan başka bir çare bırakmayan bu politikalara karşı, okul yönetimimizin inisiyatif kullanmasını ve bu kararın alınmasından sonra okulu donduran öğrencilerle irtibata geçerek eğitim hayatlarının devamlılığını garanti altına almasını talep ediyoruz.

2. Pandemi koşulları sebebiyle alınan online eğitime devam etme kararının faturası öğrencilere kesilemez. Birçok arkadaşımızın online eğitime erişebilmek için bilgisayarı, internet erişimi ya da yeterli internet kotası bulunmamaktadır. YÖK tarafından online eğitimin başlamasından aylar sonra online eğitime erişim için sağlanan 6 GB internet hakkı, içinde bulunduğumuz bu dönemde öğrencilerle dalga geçmek anlamına gelmektedir. En az bir saat süresince işlenen derslere 6 GB internet hakkıyla erişmemiz mümkün değildir. Online eğitime erişimde sıkıntı yaşayan arkadaşlarımızın tespit edilmesini, bilgisayar ve internet ihtiyaçlarının temin edilmesini talep ediyoruz.
3. Online eğitim sürecinde alınan kararların belirsizliği, öğrencilerin kaygılarını gözetmeyerek taleplerinden uzak oluşu, içinde bulunduğumuz bu dönemde bizi karamsarlığa itmektedir. Akademik takvimimizde 4-12 Nisan tarihleri arasında yapılması planlanan vize dönemi, pandemi nedeniyle akademik takvimin yeniden düzenlenmek üzere iptal edilmesi ile ertelendi. Mevcut koşullar sebebiyle vize döneminin 15 Mayıs tarihinde sonlandırılması kararı alındı. 5 Mayıs'ta yapılan resmi açıklamada ise final döneminin eski akademik takvime tekrar dönülerek 27 Mayıs-14 Haziran tarihleri arasında yapılacağı duyuruldu. Öğrenciler her ne kadar büyük oranda ödev sistemini benimsemiş olsalar da bu kadar kısa bir süre içerisinde tekrar ödev sürecine girmek oldukça zorlayıcı olacaktır. Bu konuda öğrenciler derin bir kaygı yaşamaktadırlar. Öte yandan final sınavı kararının sözlü, online sınav, online sınav+ödev ya da sadece ödev seçenekleri arasından seçim yapma inisiyatifinin hocalara bırakılmasıyla yönetimin üzerindeki sorumluluğu atmaya çalıştığının

farkındayız. Hocalarımızın bu kararlarının yükümlülüğünü paylaşmak üzere, öğrencilerin taleplerine uygun olarak karar alınmasını talep ediyoruz.

4. Ödev yapım süreçlerimiz yukarıdaki verilerde de görüldüğü üzere ders materyallerinin bulunmamasından, kütüphane erişimi mümkün olmadığından ve benzeri sorunlardan kaynaklı oldukça zorlu geçmektedir. Kaynakça konusunda yaşanan bu sıkıntıların yanında henüz seminer dersini almamış öğrencilerden hatta sosyal bilimlerde yöntem dersini dahi bu koşullarda alan veya hiç almamış olan 1. sınıf öğrencilerinden biçim olarak akademik makaleler istenmektedir. Öte yandan istenen ödevler hakkında her zaman yeterli açıklamanın yapılmaması daha çok kafa karışıklığına ve zaman kaybına yol açmaktadır. Bu süreçte öğrencilerin materyal eksiklikleri, diğer teknik eksiklikleri ve öğrenim hayatlarında kazandıkları yeterlilikleri göz önünde bulundurularak ödevlendirme ve değerlendirme yapılmasını talep ediyoruz.

Sonuç olarak, YÖK ve üniversite yönetimi kendi sorumluluklarını öğrencilerin üzerine yükleyerek öğrencileri mağdur etmeyi bir an önce sonlandırmalıdır. Öğrencilerin online eğitim süreci boyunca ihtiyaçları karşılanmalıdır. Okul yönetimi akademik takvim ve sınavların yapılış şekline dair alınan kararları, öğrencilerin sorun ve taleplerini göz önünde bulundurarak tekrar değerlendirmelidir.²

² Eğer kısıtlı imkanlar ile yapılan bu anketten elde edilen veriler, yönetim tarafından öğrencilerin taleplerinin dikkate alınmasına yeterli görülmez ise; yönetim sahip olduğu imkanlar ile daha geniş bir örneklem üzerinden bu tarz çalışmalar yürüterek öğrencilerin taleplerini dikkate alma ve sorunlarını çözmeye iradesi gösterebilir.